

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L 900
Letna naročnina L 1.800
Letna inozemstvo L 2.800
Poštno čekovni račun: šte. 24/12410

Leto XV. - Štev. 31 (753)

Gorica - četrtek 1. avgusta 1963 - Trst

Posamezna številka L. 40

Vzhod - Zahod

Dve različni ideologiji

Casopisi so nam prinašali iz Moskve dnevne novice, ki so nam govorile o pogajanjih med Vzhodom in Zahodom. Za zeleno mizo sta se našla dva, v miselnosti tako različna in nasprotna svetova ter skušala priti do pozitivnih uspehov: odpraviti atomsko orožje.

Poročila so bila iz dneva v dan vedno bolj optimistična in končno so se res odposlanstva razšla z dobrimi rezultati. Pri tem se moramo nehoti vprašati, čemu sedaj tako hitri uspehi, ko se pa leta in leta niso premaknili iz mrtve točke, in sta Vzhod in Zahod drvela v vedno večje oboroževanje in pustila v nemar mnogo važnejša vprašanja.

V Moskvi so se ravno v tem času vršili še drugi razgovori. Za mizo so sedeli po ideologiji sorodni bratje: komunistična Kitajska in komunistična Rusija. Niso si nasprotovali v ideji kot taki, ampak v načinu kako zagospodariti nad nasprotnim taborom. Slo je v bistvu za to, kako prideti poprej do svojega cilja: ali z mirnim in sladko smehljajočim se obrazom, ali pa da pokaže svoj surov obraz in svojo brutalno moč. Komunistična Rusija je, kakor že pred leti, spremenila svoje ravnanje. Vsakdo lahko opazi, da so prenehali napadi na vero in Cerkev; začeli so se približevati ne ravno Cerkvi in veri, pač pa katoliškemu delavstvu. Večkrat smo v zgodovini komunizma že slišali ta poziv: »Vi ste naši bratje v delu in večkrat tudi v revščini in trpljenju. Zakaj ne bi nastopili skupno in delali skupno ter pri tem ohranili vsak svoje osebno prepričanje.«

In mnogi so že večkrat nasedli na tako lepo donečo besedo.

Kitajska je pa proti takemu načinu; je za odprto igro. Dva idejna prijatelja sta se v Moskvi razšla ne da bi bila kaj pozitivnega ukenila. Ostalo je pri starem, kajti oba sta potrpežljiva in lahko čakata kaj prinese jutrišnji dan.

Juljska vročina je pa tembolj ugodno učinkovala na »hladno vojno« med Vzhodom in Zahodom, ter jo pričela taliti. Je morda tukaj vzrok strah pred naraščajočo silo komunistične Kitajske? Kaj potem, ko pride Kitajska do atomske bombe? In namen sedanje komunistične Kitajske? Ne gleda morda ljubosumno na svoja nekdanja ozemlja, ki so danes pod oblastjo nekdanjega prijatelja — Rusije?

Za danes so to še samo vprašanja. Resnica pa je, da sta se pričela, do včeraj smrtna sovražnika prijateljsko razgovarjati. In to je že nekaj.

Pred dnevi sem v nekem časopisu videl zelo posrečeno sliko-karikaturo: pred odprtimi grobom stojita Kennedy in Hruščev, ki polagata v grob atomsko bombo. Nad grobom je že postavljen spomenik z napisom R.I.P.

Upajmo, da je vse to napravljeno z dobro voljo in prepričanjem. Čas bi bil, da bi prenehalo stalno oboroževanje in bi bogate države pričele razmišljati kako čim učinkoviteje pomagati revnim in manj razvitim narodom. Saj je vendar dognano, in to v 20. stoletju, da umrje vsako leto okoli 35 milijonov ljudi prav zaradi pomanjkanja. Čudno se to sliši. Še bolj čudno pa, ako pomislimo, da se samo v Italiji potrosi letno od 600 do 700 milijard za kajenje, kino in druge zabave, v času, ko indijski ekonomist izjavlja: »V Indiji polovica celotnega prebivalstva ne ve, in to od rojstva do smrti, kaj se pravi do siteda najest.«

Kdaj bomo prišli do tega, da se bo človeštvo za vedno razbremenilo strašne negotovosti pred bodočnostjo?

Prav gotovo takrat, ko bo vse človeštvo prežeto s pravo krščansko ljubeznijo, ki ne pozna razlike med narodi in plemeni.

Sporazum o atomskem premirju

Pričakovanja vsega miroljubnega sveta o pozitivnem zaključku trostranskih atomskih pogajanj v Moskvi so se končno uresničila. 25. julija so predstavniki vseh treh delegacij in sicer Averell Harriman za ZDA, Gromiko za Sovjetsko Zvezo ter lord Hailsham za Veliko Britanijo zaključili pogajanja o prenehanju nuklearnih poskusov, ki so se pričela 15. julija, ter postavili svoje podpise pod besedilo dosežene pogodbe. Istočasno so izdali tudi skupno uradno poročilo, v katerem vse tri vlade pojasnjujejo nagibe namene, ki so jih vodili pri pogajanjih ter o bodočih izgledeh za nadaljnje sporazume. — Sigliranju atomske pogodbe so prisostvovali tudi sovjetski in zahodni časnikarji.

Sporazum o atomskem premirju so tako srečno spravljena pod streho. Prihodnje dni ga bodo slovesno podpisali še zunanji ministri prizadetih držav, nakar bo sporazum stopil v veljavo. Kot rečeno gre za delen sporazum, iz katerega so izključeni le poskusi pod zemljo, glede nadzorstva nad katerimi se niso mogli sporazumeti. Kljub temu pa je to dogodek, ki gre mnogo preko običajnih mednarodnih pogodb, in to bodisi po obravnavanem predmetu, bodisi po pozitivnih izgledeh, v katerih je dozor.

»Načelniki vseh treh delegacij — je rečeno v skupnem poročilu — soglašajo, da predstavlja pogodba o prepovedi nuklearnih poskusov prvi važen korak na poti k zmanjšanju mednarodne napetosti ter okrepitve miru ter upajo, da bodo storjeni še nadaljnji koraki v tej smeri.« Če v tej luči motrimo pomen pravkar dosežene pogodbe o atomskem premirju med tremi velesilami, lahko trdimo, da so bolj kot pogodba sama na sebi, važne okoliščine, v katerih se je sporazum vršil ter pozitivnih posledic, ki jih zna imeti za nadaljnji razvoj odnosov med Vzhodom in Zahodom.

VSEBINA POGODBE

Besedilo pogodbe je sestavljeno iz petih členov ter načelnega uvida, v katerem vlade ZDA, Velike Britanije in Sovjetske zveze poudarjajo, da je njihov poglavitni cilj čimprej doseči sporazum o splošni in popolni razorožitvi pod strogim mednarodnim nadzorstvom in v skladu s cilji Organizacije združenih narodov, s katerim

bi se končala razorožitvena tekma in bi bil odstranjen vzrok za proizvodnjo vsega orožja in poskusov z njimi, vključno jedrsko orožje.

V ostalih členih, ki sledijo, so se omenjene tri velesile obvezale, da ne bodo izvrševale nobene poskusne eksplozije z jedrskim orož-

Velika razpoka v ideologiji

Komunizem se je sam postavil v dva tabora.

Postopanje Hruščeva dokazuje, da komunistična ideja ni popolna in niti enotna; sedanje komunistično vodstvo je prisiljeno spremeniti nekdanje nedotakljivi komunistični nauk, da ga prilagodi novim nepredvidenim razmeram.

Lenin in Marx nista več nezmotljiva in nista predvidela tega, kar se danes dogaja.

Komunisti sami so pokazali, da se ne morejo več prikazati kot zagovorniki miru, zato ker Kitajci hočejo vojno.

Kar je še hujše za komunizem je to, da so sami pokazali, da komunistična ideja ni več tako monolitna.

jem v atmosferi, izven atmosfere (vključno vesolje) ali pod vodo (vključno teritorialne vode in obalo); da ne bodo povzročile, podpirale ali se na kakršenkoli drug način udeležile kakršne koli poskusne jedrske eksplozije. S tem določilom so se podpisnice obvezale, da ne bodo pomagale drugim državam izdelovati atomske orožje.

Pogodba velja neomejeno dobo ter je odprta vsem državam, ki so jo pripravljene podpirati. Veljati bo začela, ko jo bodo ratificirale vse tri velesile (osnovne podpisnice).

Vsaka država podpisnica ima pravico odpovedati sporazum v slučaju, da bi nepredvideni dogodki v zvezi z atomskim orožjem ogrozili njene najvišje interese. Vendar mora o tem svojem namenu tri mesece prej obvestiti vse ostale podpisnice.

ODMEVI V SVETU

Vest o sklenitvi trojnega sporazuma o delni prepovedi atomskih poskusov so tako diplomatski krogi kakor tudi navadni ljudje toplo pozdravili. Lahko rečemo, da

so sporazum pozdravile vse države sveta razen komunistične Kitajske ter deloma Francije. Saj gre za prvi konkretni sporazum o zelo važnem vprašanju med Vzhodom in Zahodom po sklenitvi avstrijske mirovne pogodbe leta 1955. Prvič po dolgih letih hladne vojne, neizprosne tekme v izdelovanju smrtonosnega orožja, medsebojnega obtoževanja in žuganja sta se obe strani spet srečali. Vsi politični opazovalci se

strinjajo v tem, da zna doseženi sporazum o atomskem premirju odpreti vrata sporazumom na ostalih področjih. Če se bo to zgodilo, lahko trdimo, da bo 25. julij 1963 šel v zgodovino kot mejnik nove dobe v odnosih med Vzhodom in Zahodom po drugi svetovni vojni.

Peking je v odgovor na moskovski trojni sporazum sporočil, da bo tudi on v kratkem času razbil »monopol atomskih imperialistov«. Stališče Francije je uradno pojasnil šele v ponedeljek general De Gaulle na tiskovni konferenci.

Strahotni potres v Skoplju

Strahotni potres, ki je v petek 26. julija razdejal veliko makedonsko mesto Skoplje, je globoko odjeknil, ne samo med prebivalstvom Jugoslavije, temveč tudi pri nas na Primorskem in po vsem svetu. Lepo turistično mesto Skoplje z 200 tisoč prebivalci je danes skoro dobesedno uničeno. Zunanji videz sicer vara. Zdi se, da so mnoge hiše nepoškodovane, a v notranjosti je vse porušeno. V mestu je ostalo nepoškodovanih le okrog 30 do 40 poslopij.

Središče potresa je bilo nekaj tisoč metrov pod severozahodnim delom mesta. Ravnatelj seizmološkega zavoda na univerzi v Skoplju je izjavil, da je potres nastal zaradi vdora zemeljskih plasti pod mestom. Prvi strahotni potresni sunki so zaznamovali ob 5.45 zjutraj. Sledila sta še dva potresna sunka prav tako 10 stopnje Merkalijeve lestvice. Tem prvim trem močnim sunkom je sledilo vse do ponedeljka še nešteto drugih manjših. Našteli so doslej preko 140 potresnih sunkov. Lahko si mislimo, kaj je ostalo od velikega mesta po tolikem številu potresov. Uničenih je nad 34 tisoč stanovanj od poškodovanih pa bodo lahko popravili le okrog 9000. Verjetno ne bodo na tem terenu več sezidali mesta, temveč bodo zbrali drug manj nevaren kraj.

Izpod ruševin so doslej potegnili 900 mrtvih, ranjenecv pa je čez 2200. Od teh je mnogo zelo težko ranjenih. Sodiijo, da je pod ruševinami še okrog 700 ljudi. Vojaštvo se skupno s prostovoljci in drugimi reševalnimi skupinami noč in dan trudi, da bi odkopali še preživele ljudi izpod ruševin. Kakor ob potresu v Agadirju, tako se tudi tukaj dogajajo neverjetni slučajji. Izpod ruševin neke hiše so odkopali 13 letno deklico, ki je bila pod ruševinami 79 ur. Bila je sicer hudo ranjena, vendar še živa. V nekdanjem hotelu »Makedonija« so odkopali belgijsko turistko in njenega moža, ki sta skupaj s posteljami padla v spodnji bar, kjer sta preživela 55 strahotnih ur, misleč, da sta še vedno v svoji sobi. Junaški

reševalci nadaljujejo delo neprestano noč in dan, kljub nadaljnim potresnim sunkom. S posebnimi napravami ugotavljajo še žive ljudi tudi osem metrov pod ruševinami.

Na kraj nesreče je takoj drugi dan prišel maršal Tito, ki je dal točna navodila in odredil v mestu izredno stanje od 19. do 5. ure. Vse preživelo prebivalstvo se mora cepiti, ker grozijo nesrečnemu mestu epidemije raznih bolezni. Močni reflektorji razsvetljujejo ponoči kraj razdejanja tako, da je delo reševalnih skupin neprekinjeno. Kdo more opisati prizore in primere obupne žalosti, še preživelih, ko se znajdejo sami sredi ruševin. Številne družine so uničene, morda je preživel strahotni potresa le eden, dva člana. Oče številne družine stiska na prsi edino preživelo dete, štirileten deček napaja še manjšega brata, nadomestuje mu očeta, mater in starejše brate in sestre v družini, ki so našli smrt pod ruševinami.

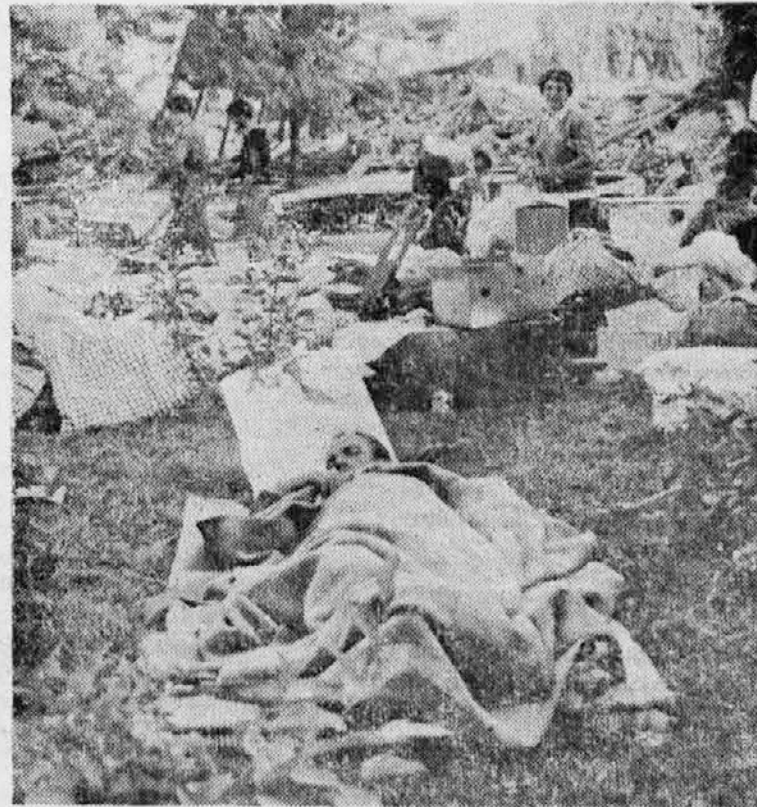
Solidarnost jugoslovanskega ljudstva z nesrečnimi prebivalci lajša to strašno gorje. Od vse povsod prihaja pomoč v denarju, blagu, krvne banke pošiljajo plazmo za brezštevilne ranjence, vsi sočustvujejo s tako prizadetim prebivalstvom. Odbor »Ljudske mladine Jugoslavije« je začel organizirati mladinske brigade v vsej državi v pomoč prizadetim. Delavske organizacije bodo poslane v Skoplje enodnevnim zaslužek. Državna oblast je določila zelo izdatno denarno pomoč. Na skopskem letališču neprestano pristajajo tudi letala iz inozemstva, ki prinašajo zdravila, odeje, obleko in šotore. Zlasti je veliko pomanjkanje šotorov. Letala prinašajo vso to pomoč in odvažajo ranjence v razne kraje Jugoslavije.

Izdatno pomoč je poslala tudi vatičanska postaja in sv. oče je v nedeljo 28. julija opoldne, ko se je prikazal na svojem oknu, izrazil svoje globoko sočustvo vanje s tako prizadetim prebivalstvom.

Nadaljuje se evakuacija preživelega prebivalstva. Doslej je zapustilo mesto 55 odstotkov vsega prebivalstva.

Zalostni prizori
potresnega učinka
v SKOPLJU

KRŠČANSKI NAUK

Šesta in deveta zapoved božja

V šesti in deveti zapovedi Bog ščiti zakon med možem in ženo, pa tudi čistost pri vseh ljudeh.

PRAVO RAZMERJE MED MOŽEM IN ŽENO

Ko je Bog ustvaril Adama, je dejal: »Ni dobro človeku samemu biti; naredim naj mu pomočnico, njemu primerno.« Nato je poslal Gospod Bog Adamu trdno spanje, vzel je eno izmed njegovih reber, naredil iz njega ženo in jo privedel k Adamu. Nato je blagoslovil prva človeka in jima rekel: »Plodita se in množita in napolnjujta zemljo.« (gl. I. Mojz 2, 18-24; 1, 27 in 28).

Bog je moža in ženo ustvaril po svoji podobi, vsakemu je dal posebne lastnosti in posebne naloge, oba skupaj tvorita univerzalnega človeka z življenjem v dveh. Zato se morata mož in žena medsebojno spoštovati in si pomagati.

Večino ljudi je Bog poklical k **zakonskemu življenju**. V zakonu sta mož in žena dolžna drug drugemu **ljubezen in zvestobo**, otrokom pa sta dolžna dati življenje in vzgojo, jih ljubiti in voditi k Bogu. To je sveto družinsko življenje, ki je nerazvezno, kakor je jasno povedal ustanovitelj sv. Cerkve: »Zatorej nista več dva, ampak eno meso. Kar je torej Bog združil, tega naj človek ne loči.« (Mat 19, 6).

Velik greh in huda nesreča je, če kdo izmed zakonskih prelomi zvestobo. Ta greh se imenuje **prešuštvo**. Greh se začne s slabimi mislimi in željami, zato pravi deveta božja zapoved: »Ne želi svojega bližnjega žene!« Gospod Jezus pa je rekel: »Vsak, kdor gleda žensko, da jo poželi, je že prešuštoval z njo v svojem srcu.« (Mat 5, 28).

Mladenci in dekleta si morajo prizadevati, da bi postali poštene moške in žene. Drug do drugega naj bodo nedolžno preprosti, naravno prijateljski in lepo zadržani. Lahkomišljeno ljubimkanje je leglo nečiste strasti in pogosto uniči moč velike in požrtvovalne ljubezni, ki je tako potrebna v zakonu. Ljubezen ni igračkane. Kdor hoče biti srečen, mora čakati, da bo zrel za zakon. Ne skrni ne sebe ne dekleta, saj sta oba otroka in last božja, katerima je dana šesta zapoved: »Ne nečistuj!«

Kdor se ne poroči, na pr. zaradi bolezní, poklica ali zaradi družinskih razmer, tudi v samskem stanu lahko služi Bogu. Tudi njemu je Bog namenil nalogo, ki daje njegovemu življenju smisel, vsebino in srečo.

Kdor pa hote ostane samski, da bi lažje služil Bogu, si izbere stan, ki ga je Jezus posebno blagoroval in to je **deviški stan**.

Iz življenja Cerkve

50. socialni teden francoskih katoličanov

Pariški nadškof kardinal Feltin je daroval pretekli teden v Caenu sveto mašo ob otvoritvi 50. socialnega tedna francoskih katoličanov. Dela tega tedna so se vršila od 9. julija do 14. julija.

Kongres redovnic učiteljic

V Parizu se je pretekli teden vršil 18. francoski narodni kongres redovnic-učiteljic. Na njem so obravnavali temo »Vzgoja misijonskega čuta«. Med govorniki so bili msgr. Zoa, nadškof iz Yaounde, versejski škof Renard in pater Danielou.

Zahvalni obredi ob izvolitvi novega papeža v Vietnamu

Slovesnemu zahvalnemu obredu za izvolitev papeža Pavla VI. so prisostvovali v stolnici v Saigonu v Južnem Vietnamu predsednik Vietnam Dinh Diem, apostolski delegat v Indokini msgr. Asta, številne visoke osebnosti vlade in predstavniki diplomatskega zbora. Slovesnost je izvršil nadškof Van Binh. Podobni slovesnosti v Srednjem Vietnamu, ki jo je daroval nadškof Dinh Thuc v stolnici v Hue pa je prisostvovalo 2.000 oseb, med drugimi dva predstavnika glavne budiščične zveze v deželi.

Spomenik Janezu XXIII.

Na gori Dinnamare na Siciliji bodo na pobudo nadškofijske kurije v Messini postavili spomenik na čast papežu Janezu XXIII. V spomin na drugi vatikanski vesoljni cerkveni zbor.

Priznana katoliška skupnost

Katoliška skupnost je bila uradno priznana v žiriškem kantonu. To je rezultat referendum, ki se je vršil v tem kantonu. Večina glasovavcev se je namreč izrazila ugodno o zakonskem osnutku za priznanje pravne osebnosti katoliški skupnosti.

Povečano število katoličanov v Švici

Statistični urad švicarske vlade navaja, da je 46% švicarjev katoličanov. Velik odstotek katoličanov je predvsem posledica navzočnosti številnih italijanskih in španskih delavcev, ki so se zadnja leta vselili v deželi.

800-letnica stolnice Notre Dame

Kardinal Feltin je preteklo soboto odpeljal v Parizu v okviru proslav 800-letnice stolnice Notre Dame razstavo, ki je prežeta s temo »Odsevi velikih stoletij v stolnici Notre Dame«.

Katoličani v Indiji

Indija ima 440 milijonov prebivavcev. Med temi je 46 milijonov muslimanov; 336 milijonov prebivavcev pripada raznim indijskim verstvom. Kristjanov je 10 milijonov, od katerih je 6 milijonov katoličanov.

Trapisti v Združenih državah

Število redovnikov trapistov v Združenih državah Amerike hitro raste. V letu 1944 jih je bilo 325 menihov, ki so bivali v treh samostanih. Sedaj imajo že deset samostanov, 855 redovnikov in 350 novincev. To pomeni, da je polovica vseh trapistov v Ameriki. Na razvoj je posebno vplival znani pisatelj in sam trapist Thomas Merton, ki je ustanovil štiri samostane.

Sv. oče Pavel VI. in proslava sv. Cirila in Metoda na Padričah

Pripravljalni odbor Proslave sv. bratov apostolov Slovanov je v dneh pred proslavo brzojavno prosil sv. očeta za blagoslov. Kardinal Cicognani je takole brzojavil:

Sveti oče blagoslovlja pripravljali odbor proslave sv. Cirila in Metoda in vošči, da bi tisočletno slavlje obrodilo novo gorečnost in rast v veri ter vsaki krščanski kreposti!

Kardinal Cicognani

Po uspeli proslavi smo sv. očetu poslali sledeče pismo, ki smo ga prebrali ob koncu proslave na Padričah:

Sveti oče, katoliški Slovenci iz tržaške in goriške škofije, zbrani na Padričah pri Trstu pri proslavi 1100-letnice prihoda svetih bratov Cirila in Metoda med slovanske narode, se zahvaljujemo Bogu za dar svete vere, izpovedujemo zvestobo sveti Cerkvi in molimo za cerkveno edinost, za katero je ponudil Bogu svoje življenje tudi pokojni sveti oče Janez XXIII.

Pripravljalni odbor

Nepozabni dnevi letošnjega romanja

V četrtek zjutraj 25. julija nas je odpotovalo 540 romarjev iz Trsta in Gorice na skupno romanje v Marijino Celje. Za štiri dni smo zapustili za seboj vsakdanjost s svojimi skrbmi in problemi in se združili v veliko slovensko družino, ki je ponesla svojo pesem v avstrijsko deželo.

Prelepa koroška in štajerska pokrajina nas je spremljala ves čas naše poti, bodisi prej v vlaku do Kapfenberga, bodisi potem v avtobusih do Marijinega Celja, kamor smo prišli okoli 6^h zvečer. Pot se je počasi dvigala v planinski svet, potem se je dolina razširila in že od daleč nas je pozdravljala veličastna bazilika s tremi zvoniki. Po namestitvi v hotele in po večerji se je končno vršil slovesen vzhod vseh romarjev v Marijino svetišče. Vhod je spremljala naša pesem. Kako naj bomo Slovenci romarji brez petja! Ko smo vstopili v cerkev, smo obstrmeli nad to-

tem, mesto, ki je bilo toliko stoletij sedež nekdanje mogočne habzburške rodovine.

Po ogledu nekaterih znamenitih palač in cesarske grobnice — v kateri leži 131 kovinastih krst z ostanki habzburških vladarjev in njihovih sorodnikov in ki je bila postavljena leta 1633, — smo se opoldne zbrali v katedrali sv. Štefana, gotski stavb iz 15. stoletja, ki je središče in ponaos Dunaja. V tej cerkvi so največje avstrijske orgle, ki so bile končane leta 1960. Tudi tu so orgle spremljale naše petje, ki je mogočno zadonelo v veličastni dunajski katedrali. Mar ni bilo čudovito, da smo ponesli našo pesem v glavno cerkev dunajskega mesta, v njegovo središče? Značilno je tudi to, da so nam — bodisi v Marijinem Celju, bodisi na Dunaju — dali orgle, na katere ne sme nihče igrati razen tamkajšnjega organista. V tej cerkvi smo tudi spoznali gospoda Tomažiča, istr-

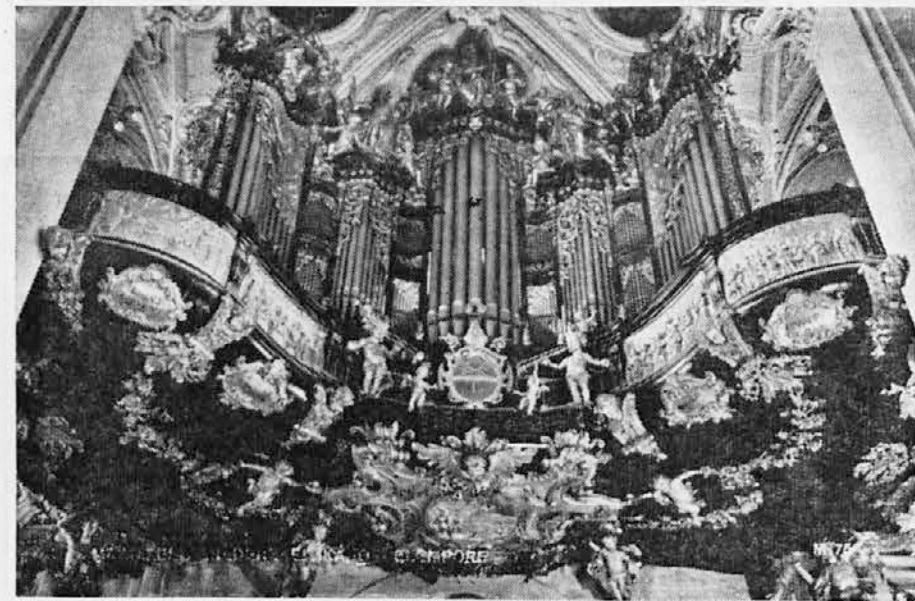
stvu in privablja vsak dan številne tujce v svoje bogato okrašene sobane in v svoj velik park. Od Schönbruna smo se peljali do svetovno znanega Praterja z velikim kolesom, s katerega smo ogledovali veliko dunajsko mesto in njegovo okolico. Tu se zlasti začuti živahnost dunajskega življenja.

Naslednje jutro, v nedeljo, smo imeli sveto mašo v votivni cerkvi. Tu so imeli Dunajčani še enkrat priliko slišati našo pesem. Govoril nam je g. Tomažič, ki je izrazil veselje nad našim prihodom na Dunaj in nas prosil za skromen prispevek za akademski dom. Vsi romarji so se velikodušno odzvali njegovi prošnji, saj zahteva delo, ki ga on opravlja na Dunaju, izredno veliko poguma in trdne volje. Po maši smo se peljali skozi dunajski gozd na hrib Kahlenberg, s katerega je zelo lep razgled na mesto.

Naše romanje se je naglo bližalo h koncu. Po kosilu nas je čakala pot nazaj. Cez prelaz Semmering smo se z avtobusi peljali v Kapfenberg, kjer smo stopili v tržaški vlak. Naš pogled se je zaziral v prelepe pokrajine in žal nam je bilo zapustiti te kraje, s katerih smo odnesli nepozabne vtise.

V našem lepem doživetju pa nas je zelo zadela novica o strašnem potresu v makedonski prestolnici. Naše misli so hitele k nesrečnim ljudem, ki jih je tako kruto udarila usoda in sočustvovali smo z njimi in z njihovimi sorodniki po svetu. V vlaku se je organizirala nabirka za makedonske ponesrečence in tudi tokrat so vsi romarji pokazali svoje veliko srce napram nesrečnim bratom. Vsi so dali po svojih in tudi preko svojih moči, kajti v takih slučajih mnogi pozabijo nase. Vsega skupaj se je nabralo 281.000 lir.

Na takih romanjih se najbolj pokaže velika povezanost med slovenskimi duhovniki in ljudstvom, med čredami in njihovimi pastirji. Naša iskrena in pristrana zahvala za čudovita doživetja gre vodstvu romanja, gospodu Stuhcu in gospodu Zorku, pa tudi vsem drugim duhovnikom, ki so se ves čas trudili in žrtvovali, da bi bilo naše romanje čim prijetnejše. Zahvaljujemo se tudi vodstvu CIT-a. Ne smemo pa pozabiti naših skavtov in skavtini, ki so nudili svojo pomoč tam, kjer je bilo potrebno. Miranda Zafred

Velicestne orgle svetišča v Maria Zell

likšno lepoto tega Marijinega svetišča, ki privablja romarje iz vsega sveta, nad veličastnimi orglami, nad baročnimi oltarji, nad številnimi okraski. Prior cerkve nas je prijazno pozdravil; zlasti so nas ganile naslednje besede: »Ko sem zaslišal vaše petje, sem si rekel: "To so Slovenci, tako pojejo le Slovenci". Zahvaliti se vam moram za vaš lep zgled, za vaš nastop, za vašo veliko vero. Vaše romanje je za nas najlepši dogodek v tem letu. Vaše bogastvo je petje, ki vas spremlja povsod, kamor greste.« Mar nam je mogel napraviti večje veselje nego da nas je pozdravil s temi besedami? V sebi smo začutili še večji ponos, da smo Slovenci in da kažemo tujcu naše največje bogastvo — cerkveno in narodno pesem. Velicestne orgle so spremljale naše petje.

Naslednje jutro smo imeli v tej cerkvi skupno romarsko sveto mašo; veliko število romarjev je pristopilo k obhajilni mizi. Pridigal je gospod Jurak, ki se ga spominjamo z našega romanja v Loreto pred dvema letoma. Govoril je o raznih slovenskih božjih poteh, o veri naših prednikov in izrazil upanje in željo, da bi se tudi s tega romanja vrnili duhovno in versko obogateni. Po maši in po zajtrku smo imeli priliko ogledati si Marijino Celje, ki je romarski in letoviški kraj, katerega obdajajo hribi. Popoldne smo se peljali na izlete v bližnje okolice, a časa ni bilo veliko; poleg tega pa je temno nebo goreče svarilo pred dežjem, ki se je res kmalu pojavil. Slabo vreme je preprečilo lursko procesijo s svečami, ki bi se morala vršiti zvečer, po večerji. Za to nam je bilo res zelo žal, kajti ta procesija bi bila lepo doživetje in ob njej bi še bolj živo začutili ves čar romanja in vere. Imeli pa smo pobožnost v cerkvi in tu je še enkrat zadonela Marijina pesem, ki se je dvigala k Materi božji, in jo prosila milosti.

Žal nam je bilo, da smo morali drugo jutro že zapustiti ta lepi kraj in veličastno Marijino svetišče, ki je tako globok vtis zapustilo v naših dušah. Glavni naš romarski cilj je bil namreč zaključen in čakal nas je izlet v avstrijsko prestolnico. Z avtobusi smo se zelo zgodaj odpeljali proti velemestu. Peljali smo se po zelo vijugasti cesti v planinskem svetu in občudovali prekrasno avstrijsko pokrajino, ki se je kot velika in čudovita razglednica razširjala pred našimi očmi. Naučili smo se naravnih lepot gozdov in planin, v katerih je naš duh počival, dokler se nismo začeli bližati mestnemu hrupu dunajske prestolnice. Mnogim romarjem, zlasti starejšim, je začelo verjetno močnejše utripati srce ob misli na Dunaj, s katerim so povezani mnogi spomini, ki so jih sami doživeli. Pa tudi drugi smo začutili v sebi nekaj pomno, da bomo videli mesto, ki je igralo tako pomembno vlogo v zgodovini za časa Turkov in tudi po-

skega rojaka, ki se je veliko potrudil, da je bilo naše bivanje na Dunaju čim udobnejše in kateremu gre naša iskrena zahvala za ves njegov trud. Gospod Tomažič žida na Dunaju slovenski akademski dom in splošno skrb za vse naše rojake, ki tam živijo.

Popoldne smo se z avtobusi peljali do Schönbruna, cesarske palače, ki priča o nekdanjem mogočnem avstrijskem cesar-

Zahvala

Casopisje je mnogo pisalo o proslavi 1100-letnice prihoda svetih bratov Cirila in Metoda, ki se je vršila na Padričah. Proslava je uspela, ker je pripravljali odbor našel veliko razumevanja med prosvetnimi delavci na Tržaškem in Gori-

škem. Nad 350 oseb je sodelovalo pri tem slavlju. Vsem tem dragim osebam se pisмено zahvaljujem in kličem nadnje božjega blagoslova!

Marijan Živic, župnik v Bazovici

22. julija 1963

Odprto pismo radijskemu odru

Pri nas smo se — deloma iz napačno pojmovanega idealizma, deloma zaradi komednega popuščanja — navadili, da sprejmemo za dobro vse, kar nam nudi domače kulturno polje. Toda, ali je prav tako? kam nas bo sčasoma privlela ta naša popustljivost? Ali smo res dolžni sprejeti vse za zlato, tudi tisto, kar se še komaj medlo svetlika? Vsi vemo, da je Radijski oder nastal v najtežjih časih, brez poklicnih igrancev in da je raste in napredoval skozi vso to dobo in dosegel lepo višino. Vsi smo mu zato tudi hvaležni za kar nam je nudil. Toda, ali smemo zdaj, ko opažamo, da se ni obdržal na doseženi višini, molčati? Publika posluša, opazuje, ceni in, ko se dobera privadi, postane uho inteligentnega poslušavca pozorno in takoj ulovi odtenek, pomanjkljivost pri igravcu, režiserju ali zvočni opremi. Ako je stvari resnično predan, ga to ne samo moti, marveč tudi boli in bi rad popravil. Zato se mu zdi nujno, da prizadeje opozori na morebitne pomanjkljivosti. Taka kritika ne sme nikogar osebno prizadeti, temveč mora igravsko skupino le spodbuditi, da bo dala od sebe, po najboljših močeh vse, kar ji igravski dar in dolgoletna rutina nudita. Da, dolgoletna rutina — morda je prav to boleče mesto, kamor moramo položiti svoj prst.

Kratko pojasnilo

Na naš dopis »Zavestna zmešnjava ali zmešani pojmi?« z dne 18. julija smo prejeli zelo dolg in dolgozezen odgovor v »N.L. S pristojne strani pa smo tudi prejeli obvestilo, da bi nadaljevanje tega razgovora v obeh listih moglo povzročiti težave strankam, ki sodelujejo v »Skupni slovenski listi«. Zato se danes zadovoljujemo z izjavo, da se z odgovorom v »N.L.« nikakor ne strinjamo.

Istočasno pa smo od svojih prijateljev prejeli tudi vest, da je v Trstu načrt, da bi »Skupna slovenska lista« izdajala svoje glasilo ali bi sprejela za svoje glasilo že kak obstoječ list. Obenem se je menda izrazila želja, naj bi se naš list »Katoliški glas« omejil le na versko-vzgojno plat. Tržaški prijatelji pa so nam sporočili željo, da bi mi ostali to, kar smo. Menijo, da je prav omenjeni javni razgovor med nami in »N.L.« pokazal potrebo, da ostane »K.G.« to, kar je. Zagotavljamo svoje prijatelje, da bomo res ostali, kar smo.

Isti naši ljudje so tudi izrazili bojazn, da bi se mogle stranke, ki sodelujejo v »Skupni slovenski listi«, spiliti v eno stranko. Ti naši somišljeniki menijo, da so različna mnenja, ki so bila iznešena ob imenovanju časopisni polemiki, pokazala, da bi katoliško usmerjeni ljudje ne mogli pri taki fuziji sodelovati. Glede tega pa naš list ne more narekovati smernic. To je zadeva ljudi, ki so prevzeli odgovornost političnega dela med nami. Mi seveda ostanemo vedno zvesti temu, kar smo bili doslej. (Ured.)

Pri poslušanju raznih iger, in tudi pravlji, imamo večkrat občutek, da se igravci, pa tudi režiser in tisti, ki so igro zvočno opremili, niso posebno potrudili. V kratkih točkah navajam svoje pripombe:

1. Površno naštudirane vloge. Velikokrat imamo občutek, da so igravci šele pri drugi ali tretji bralni vaji, kar prinaša s seboj neizogibne napake pri izgovorjavi, naglašanju, pavzah itd.

2. Nekateri igravci, zlasti taki, ki že leta in leta nastopajo v najrazličnejših vlogah, podajajo svojo vlogo — skoro vsako vlogo — z istim, nekam solzavo sentimentalnim glasom kot kako božično zgodbo za otroke (za primer navajam nedavno odigrano kriminalko, v kateri je zdravnik (policist-diletant!) uporabljal tak ton. V isti igri pa se razen tega tudi režiser ni potrudil, da bi ustvaril tisto napeto vzdušje, v katerem poslušavec z gomazenjem po hrbtu pričakuje in doživlja razvozljanje dogodkov.

3. Le zakaj nam tako hitro, skoraj prehitevajoče zdrdrate vsako igro? Vemo, da imate odmerjen čas, vendar pa bi dve ali tri minute ne pomenile konec sveta, saj velikokrat izpolni radijska postaja preostali čas z eno ali dvema ploščama lahke glasbe, katere je že tako zadosti in preveč v oddaji. Teh nekaj minut pa bi bilo v korist boljšemu razumevanju podanega dela. Upoštevati morate, da poslušavci zvečine dela ne poznajo in ga morajo slišati — in prebaviti — v pičlo odmerjenem času.

4. Zvočna oprema. Menim, da bi morali bolj paziti nanjo, saj brez dvoma mnogo pripomore k pravemu efektu. Tudi za primernejše prehode iz enega prizora v drugega morate poskrbeti.

5. Zeleli bi tudi, da bolj pazite na povezavo stavkov. Včasih so pavze med besedami zelo neprijetne in še celo spremenijo njih smisel.

6. Iz ponavljanja iger je razvidno, da vsako posnamete na trak — tako se ponavljajo tudi napake, — ergo...

Tako, dovolj je tega krtačenja. Kot zaključno mnenje bi izrazil le misel, ki se mi večkrat vrinja ob poslušanju radijskih iger. Ali ni prišlo v to skupino nekoliko malomarnosti in površnosti? Ljubiteljem dramskih predstav, in nas je veliko — ste dolžni dati vse kar le zmorete. Mi ne vemo, ali Radio plačuje dobro ali slabo — splošno mnenje je, da dobro. Vsekakor pa bi tudi v nasprotnem slučaju ne bilo opravičila: Radijski oder ima kulturno poslanstvo do svojega naroda in se je zato brezpogojno dolžan obdržati na dostojni višini. Razumite naše nasvete. Želimo vam veliko nadaljnjih uspehov!

Poslušavec

Msgr. Anton Santin imenovan za nadškofa

Sv. oče je s posebno bulo podelil tržaškemu škofu msgr. Antonu Santinu naslov nadškofa. To imenovanje je prišlo ob 25. letnici, kar je msgr. Santin sprejel vodstvo tržaške škofije.

Sv. oče je s tem odlikovanjem dal priznanje dolgoletnemu požrtvovalnemu delu msgr. Santina za blagor izročene mu duše. Komaj je bila objavljena novica, so novemu nadškofu čestitali kapitelj stolne cerkve sv. Justa, župan in razne druge

cerkvene in civilne ustanove in osebnosti.

Čestitali so tudi udeleženci letošnjega romanja v Maria Zell, ko jih je prišel pozdravit na postajo.

Slovesno praznovanje 25. letnega škofovega pastirovanja v Trstu, bo 3. novembra t. l., na praznik sv. Justa.

K visokemu odlikovanju čestitamo tudi slovenski verniki iz tržaške škofije. Njim se pridružuje tudi Katoliški glas.

Za žrtve potresa v Skoplju

Ob potresu v makedonski prestolnici Skoplju je poslal Svet Skupne slovenske liste sledečo brzojavko jugoslovanskemu generalnemu konzulu v Trstu g. Rudiju Janhubi:

»Svet Skupne slovenske liste v Trstu izreka globoko sočustvovanje ob strašni nesreči, ki je prizadela Skoplje, makedonski narod in vso Jugoslavijo. Prosi Vas, da bi prizadetim sporočili izraze njegovega iskrenega sočustvovanja.«

*

Slovensko dobrodelno društvo v Trstu se ob priliki strašne potresne nesreče, ki je doletela makedonsko mesto Skoplje, podobno kot ob sličnih drugih prilikah obrača na vse tukajšnje demokratične Slovence s prošnjo, da prispejijo ponesrečenec na pomoč z denarjem, oblačili, obutvijo in zdravili. — Slovensko dobrodelno društvo sprejema prispevke vsak delavnik od 10. do 12. ter od 17. do 19. ure v ulici Machiavelli 22. Prispevke lahko prijavite tudi po telefonu na številko 36-275. — Kdor hitro da, dvakrat da!

*

Pomoč žrtvam potresa

V nedeljo 4. avgusta bo po vseh cerkvah tržaške škofije, kjer je slovenska služba božja, nabirka za pomoč žrtvam potresa v Skoplju. — Darovi se lahko oddajo tudi po župniščih in v zakristijah.

Nasmeh te mladine nam je jasen dokaz, da se jim dobro godi v koloniji Tambre

Radio Trst A

Teden od 4. do 10. avgusta 1963

Nedelja: 9.30 Slovenski narodni motivi. — 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice sv. Justa. — 11.15 Oddaja za najmlajše: »Zakladi kraljeviča Veselka«. — 12.00 Slovenska nabožna pesem. Cerkveni zbor iz Mačkovej. — 12.15 Vera in naš čas. — 14.30 Sedem dni v svetu. — 15.20 Portret v miniaturo: Billy May. — 18.00 »Zadeva Majetič«, radijska drama. — 21.00 Iz slovenske folklore: »Pratika«.

Ponedeljek: 12.15 Iz slovenske folklore: »Pratika«. — 18.30 Sodobni italijanski skladatelj. — Francesco Malipiero: Sesta simfonija. — 19.15 Izvenevropska sporna ozemlja: (6) »Sovjetsko-kitajska meja«. — 20.30 Stanislaw Moniuszko: Halka, opera v štirih dejanjih.

Torek: 12.15 Potovanje po Italiji. — 18.30 Slovenska simfonična glasba. — 19.00 Pianistka Fiorella Miotto. — 19.15 Z mamičco po sončnih stezicah. — 21.00 Znameniti gorniki v Julijskih Alpah: (4) »Julius Kugy«.

Sreda: 12.15 Za naše žene. — 18.30 Simfonične pesnitve: Sergej Rahmaninov: »Otok smrti«, op. 29. — 19.00 Tenorist Janez Lipušček. — 19.15 Scipio Slataper: »Moj Krase. 5. oddaja. — 21.00 »Portret neke žene«, drama v enem dejanju.

Četrtek: 11.45 Folklorni mozaik. — 12.15 Znameniti gorniki v Julijskih Alpah (4) »Julius Kugy«. — 18.30 Koncert tria Damiani-Vendramelli-Repini. — 19.00 Pevski zbori Julijske Benečije in Furlanije. Zbor »Antonio Illersberg« iz Trsta, ki ga vodi Lucio Gagliardi. — 19.15 »Potovanje na mesec«. Dramatizirana zgodba. — 21.00 Simfonični koncert orkestra Tržaške filharmonije.

Petek: 11.45 Ameriški odmevi. — 12.15 Pogled na svet. — 19.15 Zlato, tisočletni vladar sveta: (6) »Konkvistadorji in njihov pohlep z zlatom«. — 20.30 Gospodarstvo in delo. — 21.00 Koncert operne glasbe. — 22.00 Doba odjuge v sovjetski književnosti: (6) »Po odjugu«.

Sobota: 11.45 Glasbeno potovanje po Evropi. — 12.15 Za naše žene. — 15.30 »Lov na whisky«, radijska drama. — 18.30 Tržaški skladatelji: (6) »Mirca Sancin«. — 19.15 Na počitnicah - 6. oddaja. — 20.45 Zbor »Lojze Bratuž« iz Gorice.

Zahvala iz Dunaja

Letošnji romarji, ko so se nahajali na Dunaju, so imeli priliko, da so se seznanili z delovanjem p. Ivana Tomažiča, predvsem z gradnjo visokošolskega doma za slovenske visokošolce, ki študirajo na Dunaju.

Romarji so nabrali lepo vsoto 202.256 lir, kot prispevek za dom.

P. Tomažič se iskreno zahvaljuje vsem darovavcem in sporoča, da bo na razpolago vsakemu Slovencu, ki bo prišel na Dunaj.

Popravek

V članku Zavestna zmešnjava ali samo zmešani pojmi, ki je bil objavljen v K. G. štev. 29 z dne 18. julija 1963., dopisnika dr. K.M., se je vrnila tiskarska napaka. Stavke se pravilno glasi: Pred vojno sta obstajali v Sloveniji na vseh področjih udejstvovanja katoličanov praktično (in ne politično) samo dve sili...

V nedeljo, 4. avgusta po tržaških cerkvah nabirka za žrtve potresa v Skoplju!

Darove sprejema tudi uprava Katoliškega glasa v Gorici.

Utisi o potovanju

NOVA EVROPA

Na jesen se dvignejo žerjavi in odletijo na jug. V mesecu juliju se pa dvignejo ljudstva v Evropi in se napotijo na jug. Vidiš jih, kako se trumoma valijo v Italijo, južno Francijo, Španijo in v Jugoslavijo. Potujejo največ z avtomobili, pa tudi z motorji in vlaki. Le pešcev danes ni več. In če katerega vidiš na cesti, se mu čudiš, odkod se je vzel in kaj hoče to strašilo sredi procesije avtomobilov.

Na jugu zasedejo ti ljudje s severa vse vode in vsa obrežja, pa najsibodo to jezero, reke ali morja, vseeno je, le da je voda in sonce. Na soncu se pari in pečejo, da postanejo rjavi spredaj in zadaj; po vodi čofotajo kakor race, včasih tudi plavajo ali čolnarijo. Podoba je, da se je ves sever zljil na južne kraje.

Zato sva s prijateljem Jožetom menila, da je prav, da si ogledava kraje, od koder

so ti ljudje doma, meneč, da so doma pustili prazna mesta in vasi, saj jih je tu na jugu kot listja in trave. Pa sva jo mahnila tja gor na sever preko Avstrije in Bavarske do Rena in ob Reni navzgor v Kelmoraj, kot so pravili nekoč stari slovenski romarji, ali do Kölna, kot se reče bolj učeno, in še dalje do Holandske.

V tej bogati deželi ob Reni sva našla polna mesta in pridne ljudi. Kako, ali niso vsi na jugu? Podoba je, da ne, kajti avtomobilske ceste so prepolne vozil v obe smeri. Vse šviga in drvi, kot bi jim za hrbtom streljali. Kar neverjetno je, koliko je prometa po avtocesti ob Reni med velikimi mestii ob Karlsruhu mimo Frankfurta na Maini in dalje do Kölna in še naprej v Porurje in do velikih pristaniščih Amsterdama, Rotterdama in Hamburga. Kaj bi bilo, ko bi tu ne imeli avtomobilskih cest? To ti povedo ostale ceste, ki tečejo ob Reni na obeh straneh. Ne moreš po njih voziti, ker se neprestano gnetejo procesije avtomobilov. Ker so to navadne ceste, le težko prehitevaš težke

tovornjake. Ali pomisli, da na obeh straneh Rena teče še železnica in po reki sami dolge ladje prevažajo najtežje tovore. Ko vse to gledaš, imaš res vtis, da se tu pretaka kri, ki oživlja gospodarstvo Evrope. Pretaka se s severa na jug, od zapada proti vzhodu. Tu je nekako hrbenica Svobodnega evropskega tržišča, vse ostalo okrog so pa udje, povezani danes v vedno trdnjše evropsko gospodarsko skupnost. Ko se tako vozariš po Evropi še ne 20 let po končani vojni, se ne moreš ubraniti ugotovitve, da je Svobodno evropsko tržišče že stvarnost, ki se javlja tudi navadnemu zemljanu. Južno sadje (breskve, limone, pomaranče, jabolka, marelice, paradižniki itd.) po vseh mestih zapadne Evrope, od Münchena do Amsterdama in Hamburga, po cenah, ki niso dosti višje kot so npr. v Gorici ali v Trstu, ti govori, da se je nekaj le premaknilo v stari Evropi. Tuji delavci, ki delajo v mestih ob Reni ali na Holandskem ali v belgijskih rudnikih, dalje blago po izložbah, ki je enako ali vsaj slično tistemu,

ki ga vidiš v italijanskih mestih, vse to in še toliko drugih dejstev te prepričuje, da združena Evropa danes ni več zgolj utopija, da postaja stvarnost, ki se ji tudi De Gaullova Francija ne bo mogla dalj časa ustavljati. Gospodarsko smo že tako povezani, da bi pred 40 leti bile sanje, kaj takega upati.

Seveda ni življenjska raven še povsod enaka. O Zapadni Nemčiji moremo mirno reči, da je dosegla Ameriko ali da se ji vsaj močno približuje. To se kaže najbolj v mehanizaciji kmetijstva, v cestnem prometu in v razvoju hišnih električnih strojev. Ročno delo je omejeno na minimum, tam, kjer s strojem res ne gre več; vse ostalo je mehanizirano. In vendar zelo primanjkuje delovne sile. V Frankfurtu na Maini je toliko italijanskih delavcev kakor v kakem večjem italijanskem mestu. Pravijo, da jih je 50 ali 60 tisoč. Delo dobi, da le kdo hoče delati. Zato ni treba, da je naše mladine strah, kje bo dobila delo. Potrebno je le dvojce: strokovna izobrazba in pa vsaj osnovno poznanje jezi-

kov. Vsled tega bi morali tudi pri nas posvetiti večjo pozornost učenju jezikov že v srednjih šolah. Z novo enotno srednjo šolo bo baje vpeljano učenje nemščine ali angleščine že v prvem razredu. To bo vsekakor zelo na mestu, kajti s samo slovensčino in italijanščino človek v novi Evropi ne pride daleč. Samo šolsko znanje jezika sicer ne zadostuje, vendar postavi osnove, da si more človek pozneje sam pomagati dalje, če ga je le volja.

Drugo, kar velja poudariti, je prehodnost meja. To postaja vedno bolj le formalnost, vsaj za prehod oseb in osebnih avtomobilov. Največkrat pokažeš skozi okence avtomobila le potni list ali osebno izkaznico in voziš dalje. Kolone avtomobilov, ki čakajo na meji, vidiš le na italijanskih mejah, drugod v zapadni Evropi jih ni več. In tako je prav. Upajmo, da bo tako kaj kmalu tudi na vseh mejah naše države. Vprašanje: »Avete qualche cosa da dichiarare?« je za v ropotarnico in še bolj carinska kontrola, ki še vedno velja na mejah Italije. (se nadaljuje)

† Andrej Lavrenčič

Slovenski otroci in njih starši so dobro poznali šolskega postrežnika Andreja Lavrenčiča, ki je vrsto let bil v službi na slov. šoli v ul. Croce. Prav tako so ga poznali tudi verniki pri župniji Srca Jezusovega v Gorici, ker je tudi tam služboval kot cerkovnik nekaj let med vojno in po vojni. Hišo božjo je tako ljubil, da je tu-

di kot šolski postrežnik skrbel za cerkev sv. Ivana in postal njen skrben varuh zlasti v letih, ko je to cerkev oskrboval pok. prof. M. Filej. Bila sta si s pokojnim profesorjem velika prijatelja in sta skupno za cerkev sv. Ivana veliko napravila. Ko je pred nekaj leti stopil v pokoj, se je preselil v stanovanje prav blizu Sv. Ivana prav zato, da bi mogel še bolj skrbeti za to cerkev. Toda kmalu je nesrečno padel in od tedaj si ni več povsem opomogel. Vendar še zdaleka nismo mislili, da ga bo smrt tako hitro pobrala. Saj je bil še ves poln življenja in je vedno tako rad zahajal k slovenskim mašam in k slovenskim prireditvam. Zadnjič smo ga videli v dvorani Kat. doma na spominski proslavi M. Fileja 16. junija. Danes pa tudi on že počiva na goriškem pokopališču. Umrl je nenadoma v sredo 24. julija zjutraj. Učakal je 67 let.

Tako je zopet odšel mož, ki je bil vedno globoko veren. Doma z Vrhpolja pri Vipavi je imel zelo številno družino. Pred vojno je bil v službi kot občinski obhodenik. Ko so med vojno začele zmede med našim ljudstvom, so mu razni ljudje stregli po življenju in je komaj ušel smrti. Pribežal je v Gorico in tu bil najprej v službi kot cerkovnik pri Srcu Jezusovem, nato pa kot šolski postrežnik na ljudski šoli v ulici Croce.

Vsi, ki smo ga poznali, vemo, da je bil mož poštenjak in zaveden Slovenec, ki je pomagal, kjer je mogel. Le žal, da so bile včasih razmere močnejše kot on in ni mogel vedno vsega doseči, kar bi rad. — Bog bodi milostljiv njegovi duši, njegovim preostalim pa izrekamo naše sožalje.

Števerjan

Na Bukovje smo v nedeljo 21. julija imeli tridnevni »Kmečki tabor, ki ga je priredila lepa skupina mladih, ki si je ob priliki nadela ime »Udruženje za Števerjan«. Tabor je vseboval razstavo domačih vin, kmečkih strojev in slik z briškimi motivi slikarja Andreja Košiča. Za boljše razpoloženje sta, poleg vina, poskrbela bogato založen buffet in Dolinski kvintet. Pri tej prireditvi so prišle v poštev predvsem želje ljubiteljev dobre briške kapljice, ki so imeli bogato izbiro pri desetih razstavljenih. Precej zanimanja je vzbudila tudi razstava kmečkih strojev, pri kateri je bilo udeleženih kakih osem tvev.

Naj nam bo tu dovoljeno izraziti dva pomisleka: Ali ni vroč poletni čas neprikladen za vinske razstave? Ali se vam ne zdi, da ne spadata skupaj ples in razstava močnih briških vin, če se hoče vsa stvar ohraniti na neki dostojni višini?

Vendar moramo priznati, da so se mladi organizatorji potrudili in tudi v glavnem uspeli, da je potekla prireditev umirjeno in dostojno v nekaki družinski domačnosti. Poleg organizacijskih zmožnosti so mladi pokazali gostom na lep način slovensko lice naše vasi.

Preteklo nedeljo 28. julija je izročil števerjanski župan g. Hermenegild Podveršič v občinski hiši nagrade razstavljavcem domačih vin na omenjenem »Kmečkem taboru«. Strokovna komisija, ki ji je predsedoval inž. J. Rustja, je ocenila kot najboljši vini »pinot« in »merlot« kmetovavca Antona Pintarja (1. nagrada), potem »tokaj« Jožefa Komjanca (2. nagrada), nato »rizling« Danijela Miklusa (3. nagrada). Naj omenimo še imena drugih razstavljavcev: Jožef Pintar, Avgust Škorjanc,

bar. Tacco, Anton Vogrič, Marcel Humar, Nace Maraž in Alojz Stekar iz Jazbin.

Glede prireditve v Števerjanu, o kateri govori zgornji dopis, smo prejeli še drug dopis (podpisan) od nekega fanta s podeželja. Ker smo mnenja, da je prav, če se sliši več glasov, da se bolje spozna resnica, objavljamo tudi ta dopis. (Ured.)

Odmevi števerjanskih prireditev

Pred kratkim se je v Števerjanu vršil kmečki tabor. Pobuda za prireditev je bila brez dvoma hvalevredna in koristna za razvoj turizma na tem področju.

Nekaj pa mi je navzlic vsemu padlo v oči: 1) da je v okvir te prireditve bil vključen tridnevni ples; 2) da so v takem (!) odboru za prireditev sedeli najvidnejši člani katoliškega prosvetnega društva iz Števerjana.

Pred letom je KG grajal plesno prireditev, ki so jo pripravili rupenski fantje. Takrat je rupenskim in vsem slovenskim fantom staval za vzgled števerjansko katoliško mladino, ki se požrtvovalno udeležuje na pravem kulturno-vzgojnem področju.

Te dni skoro v vsaki vasi organizirajo ples. S prižnice sem slišal, da so to duhovne (predvsem pa telesne!) vaje za uživanje. Namesto cerkvenih praznikov praznujemo sedaj nevzgojne, še manj pa verske shode; namesto tisočletnice prihoda sv. bratov prirejamo tridnevni ples v Gabrijah. V neki drugi vasi pa ni bilo slovesne procesije, ker je v vasi bil »festival«.

Vprašujem vas zato: »Ali naj bo še, danes, števerjanska mladina v zgled rupenski?«

Bolezen goriškega nadškofa

Precejšnjo zaskrbljenost je med goriškimi verniki zbudila vest, da je nadškof

Pošta v Trstu

Z več strani se slišijo pritožbe nad slovanjem pošte. Znano je, da vlada preveč birokracije na pošti po celi Italiji. Ekspresna pisma prihajajo zelo pozno; pisma ne pridejo do naslovljenca; časopisi se zgubljajo ali sploh ne pridejo. Na ročniki K.G. bi o tem lahko veliko povedali, saj je ravno tu krivda velikih zamud.

Nekdo, ki se je pritožil na vodstvo pošte v Trstu, je dobil ta odgovor: »Kaj hočete, ko imamo take ljudi, ki prav malo razumejo ali nič in čakajo le 27. dan meseca.«

Zalosten odgovor, ki pa ne reši problema.

Ce pa se govori s pismonoši, je odgovor drugačen: »Poštnege materiala je vedno več, osebja, ki naj bi razdeljevalo, pa premalo. Ne utegnemo vsega, zato pustimo marsikatero tiskovino za drugi dan ali kadar zmoremo.«

Kdaj bodo kaj ukrenile pristojne oblasti?

Pok. Marija Opelt

V Trstu je umrla gospa Marija Opelt, mati znane družine Opelt. Pokojna je bila dobra krščanska mati, ki je lepo vzgo-

Slika nam kaže veselje dolinskih fantov, ko so splavili na morje svojo »slavno« ladjo

V nedeljo 4. avgusta bo v DOBERDOBU praznovanje MARIJE SNEZNICE in SVETIH BRATOV CIRILA IN METODA

Ob 10: Slovesna maša č. g. novomašnika Fr. Vončina; blagoslov motornih vozil.

Ob 20: večerna procesija s svečami po vasi s kipom Marijinim in s sliko Cirila in Metoda; zaključek pred cerkvijo: govor č. g. msgr. Rudolfa Klinca in č. g. St. Paulina — misijonarja s Kitajske; petje zbora iz Doberdoba in Rupe.

Vabljeni vsi bližnji in daljni častivci in znanzi!

Pangrazio v bolnici. Pa vendar ni tako hudo, kakor se je prvotno mislilo. Nadškof je pretekli ponedeljek padel na stopnišču, ki pelje na spomenik na Oslavju. Pri tem si je zvil koleno. V bolnici so mu nogo deli v mavec. Gospod nadškof je sedaj že doma v svojem škofijskem dvorcu. Zdravnik mu je predpisal nekaj dni počitka. Gospodu nadškofu želimo, da bi čimprej okrevale.

Nova »streha Gorice«

Prihodnje leto bo Gorica zabeležila nov rekord višine mestnih stavb. Med ulico Mazzini in novim delom ulice Roma bo vstal nebotičnik, ki bo potolkel sedanjo rekordno »streho Gorice« v ulici Vittorio Veneto. Sezidal ga bo trgovec Krainer na prostoru, kjer stoji sedaj dve zadnji hiši v Mazzinijevi ulici. Rekordni goriški nebotičnik bo imel 19 nadstropij. V njem bo prostora za 75 stanovanj in 19 trgovin v pritličnih prostorih. Približno nasproti sedanje slaščičarne Pavlin bodo v nebotičniku napravili prehod, dolg 25 metrov in širok 3,50 m. V galeriji bo prostora za pet trgovin. Vezala bo ulico Roma z Mazzinijevo ulico. Stroški tega ogromnega dela se vrtijo okrog pol milijarde lir. Za uresničitev tega drznega načrta bosta potrebni dve leti in 400 tisoč delovnih ur. Delo gradnje bo razdeljeno na dva dela. Prvi del gradenj bo dovršen leta 1964, drugi pa leta 1965. Tako bo to mestno središče postalo eno najmodernejših.

ZALOSTNE IN VESELE NOVICE IZ BENEČIJE

Nova maša pri Sv. Petru ob Nadiži

V nedeljo 30. junija je pel novo mašo v farni cerkvi Sv. Petra ob Nadiži č. g. Jožef Cedermač, doma iz Petjaha (Ponteacco), podružnice fare Sv. Petra. Zadnja nova maša v tej fari je bila leta 1863, torej prav pred sto leti. Zato ni čuda, če je ta redka slovesnost razgibala vso nadiško dolino, da so se njeni prebivalci v obilnem številu udeležili te redke slovesnosti.

Gospodu novomašniku želimo obilo božjega blagoslova in božje pomoči.

Umril je duhovnik Pij Kolino

Dne 1. julija je umrl v furlanski fari Qualso č. g. Pij Kolino. Rodil se je v vasi Tera (Pradielis) v Terski dolini. Med prvo svetovno vojno je bil vojni kurat, nato je kaplanoval v Sent Lenartu in v Zavrhu v Benečiji, nato je 31 let vodil župnjo Qualso.

Zglednemu duhovniku naj Bog podeli svoje plačilo.

Zlata maša č. g. Jožefa Kjačiča

Dne 21. julija je v cerkvi presv. Srca Jezusovega v šentlenartski župniji imel zlato mašo č. g. Jožef Kjačič, brat pok. msgr. Boža Kjačiča, kanonika goriškega kapitlja. Zlatomašnik je župnik v Kozci. Poleg številnih sobratov se je zlatega jubileja zaslužnega duhovnika Kjačiča udeležil tudi 93-letni čedadski kanonik Janez Petričič, ki je bil navzoč tudi na jubilejnih novi maši.

Zlatomašniku g. Jožefu Kjačiču iskreno čestitamo ter želimo še veliko plodovitih let v vinogradu Gospodovem.

R A Z N O

Umril je igravec in režiser Milan Skrbinšek

V Ljubljani je dne 25. julija umrl v starosti 78 let najstarejši slovenski gledališki igravec, režiser, publicist in organizator Milan Skrbinšek.

Rojen v Mariboru, je dokončal gimnazijo v Ljubljani, gledališko šolo pa na Dunaju. Od leta 1909 do 1. 1914 je bil igravec in režiser pri Slovenskem narodnem gledališču v Ljubljani. Po končani vojni, leta 1918, je prišel v Trst, kjer je ostal dve leti. Obnovil je Slovensko gledališče v Trstu in postal tudi njegov upravnik. Deloval je nato v Celju in Mariboru ter do leta 1945 v Ljubljani. Po drugi svet. vojni se je znova vrnil na delo, sprva kot režiser SNG v Mariboru, nato vnovič v Ljub-

Ravnateljstvo

Bazovica

Leta 1336 je tržaški škof Pace de Vedano posvetil prvo cerkev v komaj nastali Bazovici sveti Mariji Magdaleni. Od takrat časti Bazovica sv. Marijo Magdaleno kot svojo nebeško zavetnico.

V nedeljo 28. julija je bilo pri nas farno opasilo. Dopoldne sta bili dve sv. maši: ob 8. in 11. uri. Popoldne pa čiščenje sv. Rešnjega Telesa, ki se je zaključilo ob 16. uri z blagoslovom. Po končani cerkveni slovesnosti je na trgu za zvonikom igrala mladinska godba Brunner iz Trsta.

ljani. Nad petdeset let je Milan Skrbinšek deloval pri slovenskem gledališču, a ne samo kot igravec, dal je tudi velik prispevek slovenski gledališki publicistiki. Napisal in prevedel je več del, dramatisiral Cankarjevega »Hlapca Jerneja« in spisal veliko odrskih kritik.

Leta 1949 je prejel Prešernovo nagrado za vlogo župnika v »Hlapcu Jerneju«. Starejši Tržačani se ga še dobro spominjajo, saj takega igravca res ni mogoče pozabiti.

Ponovni atentati na železniških progah

V nedeljo 28. julija zjutraj so ponovni atentati na železniških progah severne Italije razburili in vznemirili prebivalstvo. Ob treh zjutraj je na progi Milan - Chiasso močna eksplozija zrušila kovinski drog električne napeljave za železnico.

Drugi atentat se je zgodil na progi Trbiž-Videm, kjer je zletel v zrak nosilec električne napeljave. Policija vztrajno išče krivce, a do sedaj ni sledu za njimi.

OBVESTILA

NA DRŽAVNEM znanstvenem liceju s slovenskim učnim jezikom v Trstu, ki ima poleg razredov s znanstvenim učnim načrtom tudi popolne razrede s klasičnim učnim načrtom, se vrši vpisovanje za šolsko leto 1963-1964 vsak dan od 10. do 12. ure v tajništvo zavoda v ulici Lazzaretto vecchio 9-II. nepreklicno do 25. septembra 1963. Navodila glede vpisovanja so razvidna na zavodovi oglasni deski.

SLOVENSKO KARITATIVNO DRUŠTVO - SLOKAD iz Trsta nabira prispevke za ponesrečence pri potresu v Skoplju. Vsi, ki bi hoteli prispevati v ta namen, naj bi oddali svoje prispevke dušnim pastirjem na Tržaškem ali na sedežu društva v ulici Del Ronco 14 pri g. Pelan (tel. 32004), na Goriškem pa v upravi Katoliškega glasa, Riva Piazzutta 18, tel. 31-77.

DAROVİ

Za Marljanišče: Neimenovane iz Trsta v spomin pok. g. župnika Jenka v Knežaku 10.000 lir. — Bog povrni!

Za Marijin dom v Rojanu: Ustar 1.000; J. M. 10.000; St. 50.000; Martin Globočnik 4.000; N. N. 2.000; N. N. 2.000; N. N. 3.000; N. N. 2.000; Zerjal 2.000; Germani 1.000; G. Bandelli 1.000; Marija Venieri v spomin pok. sestre Franciške 2.000; ob prvi obletnici smrti Ivana Bandel daruje sestra Amalija 5.000; N. N. 50.000; Darjo Bizjak 2.000; Mlinarič 5.000; Marija Oberti ob moževi smrti 20.000; N. N. v spomin pok. Ivana Oberti 2.000; Mendeš 1.000; Strekelj 1.000; Mihelič 1.000 lir. — Bog plačaj!

Dr. VRTOVEC JOŽE (jr.)

specialist
za ustne in zobne bolezni
asistent
na zobozdravniški univerzitetni kliniki
v Padovi
TRST ul. Mercadante 1/I
vogal ul. Carducci-ul. Milano
tel. 68349

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 20, osmrtnice L 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Možnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

ZAHVALA

Spravljen z Bogom je dne 29. julija preminil

IVAN MUŽINA (MURLO)

Pogreb pokojnika je bil 30. julija.

Vsem, ki so nam pomagali in dajali besede tolažbe in poguma, se toplo zahvaljujemo

žena, otroci, sestra in ostalo sorodstvo

Gropada, 30. julija 1963

ZAHVALA

Ob težki izgubi naše predrage soproge in mame

MARIJE LUXA por. OPELT

se iskreno zahvaljujemo č. gg. Marijanu Zivcu, župniku iz Bazovice, p. Candu, ravnatelju S.I.C., dr. Iurcotti-ju, osebju Radijskega odra, pevskega zboru Prosek-Kontovel in njegovemu dirigentu g. Cibcu, nosivcem in darovavcem cvetja ter prijateljem in znancem, ki so z nami sočustvovali ob tej bridki žalosti.

Trst, dne 25. julija 1963

Družini OPELT